

Patent dodatkowy
do patentu nr _____

Zgłoszono: 21.02.75 (P. 178255)

Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 20.11.76

Opis patentowy opublikowano: 29.02.1980

Int. Cl.²

B64D 25/10

Twórcy wynalazku: Ryszard Szczepanik, Konrad Mackiewicz

Uprawniony z patentu: Szefostwo Techniki Lotniczej MON, Warszawa
(Polska)

Układ do zwalniania mechanizmu spustowego pironaboju fotela katapultowego

1

Mechanizm spustowy pironaboju fotela katapultowego składa się z iglicy, osadzonej przesuwnie nad spłunką pironaboju i poddanej działaniu ściśniętej sprężyny śrubowej. Iglica zablockowana jest przetyczką, przechodzącą przez nią oraz korpus mechanizmu spustowego. Spust iglicy i związane z tym zadziałanie pironaboju uzyskuje się przez wyciągnięcie przetyczki.

Znany układ do zwalniania mechanizmu spustowego składa się z linki, której jeden koniec utwierdzony jest do przetyczki, a drugi koniec zaopatrzony jest w uchwyt, umieszczony w zasięgu ręki osoby siedzącej w fotelu katapultowym.

Wadą tego układu jest brak synchronizacji momentu odpalenia pironaboju z położeniem samolotu w stosunku do ziemi. Odpalenie pironaboju w momencie, gdy samolot leci w pozycji odwróconej i na małej wysokości prowadzi do śmierci osoby katapultującej się, nawet w tym przypadku, gdy fotel jest przystosowany do katapultowania z wysokości zerowej.

Celem wynalazku jest wyeliminowanie tej wady poprzez opracowanie układu, który by umożliwiał zadziałanie mechanizmu spustowego pironaboju tylko wtedy, gdy obracający się wokół swojej podłużnej osi samolot zajmie takie położenie, przy którym katapultowany fotel będzie odpowiednio zwiększał swoją wysokość w stosunku do ziemi.

Cel ten osiągnięto w układzie według wynalazku, którego istota polega na tym, że linka, połączona jednym końcem z elementem blokującym iglicę pironaboju, połączona jest drugim końcem z zespołem dwuramiennych dźwigni, poddanych działaniu ściśniętej sprężyny śrubowej oraz sterowanych krzywką, której położenie katowe określone jest przez połączony z nią giroskop. Neutralne położenie zespołu dźwigni zapewnia przesuwnie osadzony element blokujący, połączony z linką spustową.

2

Układ według wynalazku jest bliżej objaśniony na przykładzie, zobrazowanym na rysunku, który przedstawia układ w schemacie ideowym. Dwuramienna dźwignia oporowa 1 zaopiera się swoim krótszym ramieniem z krótkim ramieniem dwuramienną dźwigni spustowej 2, której dłuższe ramie, poddane działaniu ściśniętej sprężyny śrubowej 3, połączone jest linką z przetyczką 11, blokującą osadzoną przesuwnie w korpusie 8 i poddaną działaniu ściśniętej sprężyny 9 iglicę 10 pironaboju 12. Dłuższe ramie dźwigni oporowej 1 opiera się poprzez umieszczoną na nim rolkę 5 o osadzoną obrotowo i sprzęgniętą z gyroskopem 7 krzywką 4 oraz iglicę zatrasku 6, poddaną działaniu sprężyny 15 i połączoną z linką spustową 14. Zmianę kierunku linek uzyskuje się za pomocą rolek kierunkowych 16. Z przetyczką 11 połączona jest również linka spustowa 13, umożliwiająca awaryjny spust iglicy 10 z pominięciem zespołu dźwigni 1 i 2 sterowanych krzywką 4.

4

5

10

15

